

Posolstvo Svätého Otca Leva XIV.

pri príležitosti Svetového dňa výživy

16. október 2026

J. E. Qu Dongyu

Generálny riaditeľ Svetovej organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo

Excelencia,

1. Témou tohtoročného Svetového dňa výživy je „Inovujme dnes pre zajtrajšiu výživu“. Keď ľudstvo pomáha zemi prinášať jej plody, nejde len o technický úkon, ale plní tým príkaz starať sa o zem a obrábať ju (porov. Gn 2,15) – príkaz, ktorý predchádza akémukoľvek právnemu rámcu a akejkolvek technologickej inovácii. Napriek tomu sa v súčasnosti nachádzame v paradoxnej situácii, v ktorej globálny pokrok napreduje čoraz rýchlejším tempom, zatiaľ čo hlad a chudoba naďalej pretrvávajú. Nejde o technický ani finančný problém, ale skôr o hlbokú antropologickú a etickú krízu.

2. Dnes sa o inovácii hovorí s veľkou ľahkosťou. Tento pojem sa však často používa len v súvislosti s vývojom zariadení a algoritmov alebo s optimalizáciou výkonu s jediným cieľom – dosiahnuť ekonomický zisk. Je preto potrebné zmeniť spôsob, akým tento pokrok chápeme, pretože skutočná inovácia nenahrádza stvorenie, ale znamená bádanie rešpektujúce zložité zákony, ktorými sa riadi dielo Stvoriteľových rúk. Využitie primeranej technológie na obrábanie pôdy je vyjadrením úlohy človeka ako Božieho spolupracovníka v diele stvorenia. Keď sa však moderná technológia v poľnohospodárstve využíva spôsobmi, ktoré zbavujú pôdu jej prirodzenej úrodnosti alebo oddľahujú poľnohospodárov od ich pôdy – a to výlučne z ekonomických dôvodov – nemožno to považovať za pokrok, ale za sofistikovanú formu ničenia. Okrem toho nezodpovedné využívanie technológie výlučne v záujme vlastného prospechu, a nie pre spoločné dobro, nielenže porušuje zásadu solidarity, ale ignoruje aj povinnosť ľudstva chrániť stvorenie. Druh inovácie, ktorú svet potrebuje, sa teda nemeria len podľa množstva vyprodukovaného obilia, ale aj podľa ochrany ľudskej dôstojnosti, ktorú Boh daroval každému z nás, a podľa integrity ekosystému, ktorú sme povolaní zachovať.

3. Hlad nemožno považovať za štatistickú anomáliu, keďže je spôsobený predovšetkým nedostatkom politickej vôle a kolektívnej solidarity. Ani nedostatok potravín nie je geograficky nevyhnutný. V dobe charakterizovanej bezprecedentným technologickým pokrokom je totiž neprijateľné, aby sa chlieb považoval za výsadu a voda za tovar, o ktorý sa súperí. Pravidelný prístup k bezpečnej, primeranej a dostatočnej strave, zodpovedajúcej dôstojnosti každého človeka, je základným ľudským právom. Zaručenie tohto práva je povinnosťou spravodlivosti, ktorá zaväzuje tak jednotlivé štáty, ako aj medzinárodné spoločenstvo. Napriek tomu, zatiaľ čo inovácie urýchľujú výrobu, distribúcia je zanedbávaná. Trhy s obilninami sa obchodujú na burze, pokým semená klíčiace v pôde končia v rukách monopolov, ktoré utláčajú drobných poľnohospodárov.

4. Aby sme zaistili uspokojenie budúcich potravinových potrieb, je nutné oslobodiť výrobu potravín od čisto špekulatívneho myslenia. Chlieb by nemal byť ani nástrojom geopolitického

nátlaku, ani kolísavým finančným aktívom. A nikdy by sa nemal používať ako vojenská zbraň. Brániť tomu, aby sa chlieb dostal k človeku, alebo zničiť prostriedky, ktorými sa vyrába, predstavuje strašné porušenie ľudskej dôstojnosti. Chlieb je cenný, lebo podporuje život, ktorý nám daroval Boh. Musíme preto prekonať pokušenie krátkodobého uvažovania. Mýtus, že rast môže byť napriek obmedzeným zdrojom nekonečný, dosiahol bod zlomu. Dnes si inovácie vyžadujú, aby sme si osvojili zmysel pre medzigeneračnú zodpovednosť, ktorá hľadá ďalej ako na ročné rozpočty. Inovácia znamená skĺbiť technológiu s múdrosťou, vrátane tej odovzdávanej z generácie na generáciu, a zároveň zachovať víziu pre budúcnosť. Nejde o odmietanie technologického pokroku, ale skôr o jeho integráciu s múdrosťou roľníkov, ktorí si svoje poznatky o zemi a podnebí nadobudli prostredníctvom stáročí svedomitého pozorovania. To so sebou prináša aj ochranu vody ako nezcudziteľného spoločného dobra.

5. Vážený pán generálny riaditeľ, povzbudzujem Organizáciu pre výživu a poľnohospodárstvo a jej členské štáty k tomu, aby sa neuspokojili len s abstraktnými analýzami alebo vyhláseniami s obmedzeným dopadom. Nastal čas preukázať morálnu odvahu. Je nevyhnutné vytvoriť nový globálny potravinový poriadok, v ktorom bude technologická inovácia bezpodmienečne podriadená rešpektovaniu Bohom darovanej ľudskej dôstojnosti a univerzálnemu spoločnému dobru. Okrem toho existuje naliehavá etická povinnosť presmerovať zdroje investované do zbrojného priemyslu na udržateľný poľnohospodársky výskum a regeneráciu degradovaných pôd. Budúcnosť nie je abstraktným časovým úsekom, ktorý na nás pasívne čaká; predstavuje skôr úrodu toho, čo dnes sejeme prostredníctvom našich rozhodnutí. Ak zasejeme neetickú inováciu, založenú na túžbe ovládnuť zem a vylúčiť slabých, zožneme vyprahnutosť a konflikty. Ak však inovácia vychádza z úcty k prirodzenému poriadku a zo spravodlivosti voči tým, ktorí trpia hladom, zajtrašok prinesie bohatý stôl pre výživu ľudstva.

6. S týmito myšlienkami určenými tým, ktorí sa venujú pestovaniu a starostlivosti o stvorenie, vyprosujem všetkým Božie požehnanie a uisťujem o neustálej podpore Svätej stolice pre iniciatívy, ktoré pomáhajú FAO v jej ušľachtilých snahách.

Vo Vatikáne 12. októbra 2026

LEV PP. XIV.